

Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm

Vår referens

Dnr

2026-10-12

Felicia Pournasiri
Maya Lundberg

KN2026/01343

Remissyttrande

Att säga ja! Kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner.

Företagarna har inte varit remissinstans i ärendet, men väljer att lämna synpunkter eftersom utredningen behandlar frågor som är centrala för små och medelstora företags möjligheter att verka. Nedan följer våra huvudsakliga synpunkter.

Förslaget i korthet

Förslaget handlar om hur det ska bli lättare för kommuner att ta emot stora företagsetableringar och expansioner som bedöms viktiga för ekonomi, konkurrenskraft och klimatomställning.

Förslaget innehåller en permanent statlig rådgivningsfunktion hos Business Sweden för kommuner. Den ska ge både generell vägledning och mer aktivt stöd i särskilt viktiga etableringar.

Därtill föreslås en riktad ”incitamentspeng” till kommuner på totalt 200–250 miljoner kronor under fem år, administrerad av Tillväxtverket. Den ska kunna finansiera exempelvis planering, tillståndshantering, kommunal infrastruktur, miljöarbete, utbildning och arbetsmarknadsinsatser.

Förslaget innehåller även förslag på bostadsåtgärder, där en statlig hyresförlutsgaranti för nya hyresbostäder i etablerings- och omställningskommuner, samt ett räntebidrag för personer som flyttar till nya småhus. Vidare föreslås kompetens- och flyttåtgärder med möjlighet till ersättning för bohagstransport vid arbetsrelaterad flytt, extra statsbidrag till yrkesvux för kommuner med stora utbildningsbehov samt en utredning om möjligheten att skriva ned studieskulder för akademiker som bor och arbetar i berörda kommuner.

Företagarna

Besöksadress: Rådmansgatan 40 | Postadress: 106 67 Stockholm
www.foretagarna.se | info@foretagarna.se | 08-406 17 00

Utöver ovan förslag föreslås en tillväxtpott i den nationella transportinfrastrukturplanen på samma nivå som dagens näringslivspott, 100 miljoner kronor per år. Den ska gå till infrastrukturprojekt som underlättar sådana etableringar.

Företagarnas inställning

Företagarna konstaterar att stora företagsetableringar i vissa fall kan medföra betydande investeringsbehov och risker för kommuner. När en etablering bedöms vara av tydligt nationellt intresse kan det finnas skäl för staten att överväga begränsade insatser för att hantera kommunernas risker. Sådana insatser måste dock vara väl avgränsade, proportionerliga och utformade så att de inte innebär en subventionering av enskilda företag eller tränger undan befintligt näringsliv.

Företagarna anser att utredningen inte i tillräcklig utsträckning beaktar hur små och medelstora företag kan påverkas av de föreslagna åtgärderna. Små företag står för en betydande del av sysselsättningen och har i många kommuner bidragit till en stabil jobbtillväxt över tid. Åtgärder riktade till kommuner bör därför i första hand utformas så att det stärker det samlade lokala företagsklimatet och förbättrar förutsättningarna för företag att starta, växa och anställa, oavsett storlek.

Företagarnas undersökning från 2025 visar att fler än nio av tio företagare, när de får välja fritt, föredrar sänkta företagsskatter framför offentliga företagsstöd. Det understryker vikten av att nya riktade stöd provas restriktivt och inte ersätter generella förbättringar av villkoren för företagande.

Företagarna kan därför inte tillstyrka en generell utbyggnad av riktade statliga stöd och anser att flera av förslagen bör omprövas och utformas mer träffsäkert. Eventuella åtgärder bör i stället utformas restriktivt, med tydliga kriterier, begränsad varaktighet och krav på uppföljning. De bör främja långsiktiga förbättringar av kommunernas kapacitet och företagsservice, snarare än att finansiera kostnaderna som uppkommer i samband med en enskild etablering.

Företagarna ser ett värde i förbättrad samordning mellan stat, kommuner och berörda myndigheter och förslaget om statlig rådgivnings- och samordningsfunktion kan underlätta för kommuner att hantera etableringar av nationellt intresse. Samtidigt finns det många mindre och medelstora expansioner som sammantaget kan ha stor betydelse för sysselsättning, skatteunderlag och regional utveckling. Kriterierna för riktat stöd bör därför vara transparenta och även beakta effekterna för det befintliga näringslivet.

En tydlig princip bör vara att offentliga insatser inte får skapa snedvridningar mellan företag och leda till att befintliga lokala företag trängs undan i konkurrensen om exempelvis arbetskraft. Förslagen om flyttstöd och förstärkta möjligheter till yrkesvux adresserar reella kompetensutmaningar. Företagarna bedömer dock att kompetensförsörjningsutmaningen är större än vad som framgår av betänkandet.

Företagarnas medlemsföretag har sedan lång tid vittnat om betydande svårigheter att rekrytera medarbetare med rätt kompetens. Detta gäller inte bara de företag som står för stora investeringar, utan även de små och medelstora företag som utgör ryggraden i det svenska näringslivet.

En aspekt som enligt Företagarna behöver uppmärksammas tydligare är hur stora etableringar påverkar kompetensförsörjningen i det befintliga näringslivet. Stora etableringar kan snabbt öka konkurrensen om arbetskraften på den lokala arbetsmarknaden. Eventuella statliga insatser för kompetensförsörjning bör utformas så att de stärker hela det lokala näringslivet. Offentliga stöd och insatser kopplade till stora etableringar får inte utformas så att de försämrar befintliga företags möjligheter att rekrytera och konkurrera på likvärdiga villkor.

Företagarna delar målet att kommuner ska kunna säga ja till investeringar och expansion. Ett hållbart ja förutsätter dock att kommunens hela näringsliv kan växa, inte att resurser koncentreras till en enskild

Företagarna

Besöksadress: Rådmansgatan 40 | Postadress: 106 67 Stockholm
www.foretagarna.se | info@foretagarna.se | 08-406 17 00

etablering. Samordning kan vara motiverad, men nya riktade stöd ska prövas restriktivt och får inte snedvrída konkurrensen.

Pernilla Norlin
Samhällspolitisk chef
Företagarna

Felicia Pournasiri
Näringspolitisk expert
Företagarna

Maya Lundberg
Näringspolitisk expert
Företagarna